

ŞEFFAFLIK RAPORUNA İLİŞKİN YÜKÜMLÜLÜKLERİN KONTROLÜNDE YAYGIN OLARAK KARŞILAŞILAN HUSUSLAR

ŞEFFAFLIK RAPORUNA İLİŞKİN YÜKÜMLÜLÜKLERİN KONTROLÜNDE YAYGIN OLARAK KARŞILAŞILAN HUSUSLAR

A

Şeffaflık Raporuna İlişkin Yükümlülüklerin Yerine Getirilmesinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar:

Bilindiği üzere, şeffaflık raporuna ilişkin hususlar Bağımsız Denetim Yönetmeliğinin (BDY) “Şeffaflık raporunun hazırlanması ve duyurulması” başlıklı 36’ncı maddesinde düzenlenmiş olup, söz konusu hususlar esas olarak şu başlıklar altında toplanmıştır:

- 1 Şeffaflık Raporunun Hazırlanması**

Bir takvim yılında kamu yararını ilgilendiren kuruluşların (KAYİK) denetimini yapmış denetim kuruluşları tarafından, ilgili takvim yılına ait şeffaflık raporunun hazırlanması ve bu raporun denetim kuruluşunun yönetim organı başkanı tarafından imzalanması gerekmektedir. (BDY m.36/1-2)
- 2 Şeffaflık Raporunun Yayımlanması**

Şeffaflık raporu hazırlamak zorunda olan denetim kuruluşlarının söz konusu raporlarını, ilgili takvim yılını müteakip (özel hesap dönemi kullanan denetim kuruluşlarının hesap dönemi kapanışını müteakip) dördüncü ayın sonuna kadar internet sitelerinde yayımlaması gerekmektedir. (BDY m.36/1)
- 3 Şeffaflık Raporunun Kurumumuza Bildirilmesi**

Şeffaflık raporu hazırlamak zorunda olan denetim kuruluşlarının söz konusu raporlarını, ilgili takvim yılını müteakip (özel hesap dönemi kullanan denetim kuruluşlarının hesap dönemi kapanışını müteakip) dördüncü ayın sonuna kadar Sözleşme Bilgi Girişi Sistemi üzerinden Kurumumuza bildirmesi gerekmektedir. (BDY m.36/1)
- 4 Şeffaflık Raporunun BDY’de Öngörülen Asgari Bilgilerin Tamamını İçermesi**

Bir şeffaflık raporunda yer alması gereken asgari bilgiler BDY’nin 36/2’nci maddesinde düzenlenmiş olup denetim kuruluşlarınca hazırlanacak şeffaflık raporlarının asgari olarak bu bilgilerin tamamını içermesi gerekmektedir. Bu kapsamda, BDY’nin 36/2’nci maddesinde belirtilen asgari bilgilerin şeffaflık raporlarında başlıklar halinde verilmesi, denetim kuruluşu için geçerli olmayan durumlar için ise ilgili başlık altında gerekli açıklamanın yapılması beklenmektedir.

5**Şeffaflık Raporunun
Kamunun Erişimine
Açık Tutulması**

Şeffaflık raporu ile raporun güncellenmesi halinde raporun orijinal ve güncellenmiş hallerinin ayrı ayrı beş yıl süreyle kamunun erişimine açık tutulması gerekmektedir. (BDY m.36/5)

6**İlgili Takvim Yılında
KAYİK Denetimi
Yapmayan Denetim
Kuruluşlarının Bu
Duruma İlişkin
Açıklama Yapması**

Kurumumuzca KAYİK'ler nezdinde denetim yapmak üzere yetkilendirilmiş olmakla birlikte ilgili takvim yılında KAYİK denetimi yapmayan denetim kuruluşlarının bu durumu, internet sitelerinin şeffaflık raporu ile ilgili bölümünde açıklamaları gerekmektedir. (BDY m.36/4)

B**Şeffaflık Raporuna İlişkin Yükümlülüklerin Kontrolünde Yaygın Olarak
Karşılaşılan Hususlar:**

Şeffaflık raporlarına ilişkin BDY'nin 36'ncı maddesinde belirtilen hususlara aykırı bir durumun bulunup bulunmadığı Kurumumuzca uzaktan gözetim faaliyetleri çerçevesinde kontrol edilmektedir. Kurumumuzca yapılan söz konusu kontrollerde, şeffaflık raporlarına ilişkin BDY'nin 36'ncı maddesinde belirtilen bazı hususların yanlış uygulandığı/yorumlandığı görülmektedir.

Şeffaflık raporlarına ilişkin Kurumumuz tarafından yapılan kontrollerde yaygın olarak karşılaşılan hususlar şu şekildedir:

B.1.**Şeffaflık Raporunda Zorunlu Olarak Yer Alması Gereken Asgari Bilgilerde Karşılaşılan
Hususlar (BDY m.36/2):**

Bir şeffaflık raporunda yer alması gereken asgari bilgiler BDY'nin 36/2'nci maddesinde düzenlenmiş olup denetim kuruluşlarınca hazırlanacak şeffaflık raporlarının asgari olarak bu bilgilerin tamamını içermesi gerekmektedir. Bu kapsamda, BDY'nin 36/2'nci maddesinde belirtilen asgari bilgilerin şeffaflık raporlarında başlıklar halinde verilmesi, denetim kuruluşu için geçerli olmayan durumlar için ise ilgili başlık altında gerekli açıklamanın yapılması beklenmektedir. (Örneğin herhangi bir denetim ağına dahil olunmaması, ilişkili denetim kuruluşunun bulunmaması gibi)

Kurumumuz tarafından yapılan kontrollerde şeffaflık raporunda zorunlu olarak yer alması gereken asgari bilgilerden özellikle aşağıda belirtilenlere ilişkin karşılaşılan hususlar şu şekildedir:

**İçinde Yer Aldığı
Denetim Ağının Hukuki
ve Yapısal Özelliklerine
İlişkin Açıklama
(BDY m. 36/2-c):**

BDY'nin 4/1-e maddesinde de tanımlandığı üzere, **denetim ağı**, bağımsız denetim kuruluşlarının veya denetim üstlenen bağımsız denetçilerin aralarında hukuki bir bağ olup olmadığına bakılmaksızın; kâr veya maliyet paylaşımını hedefleyen veya ortak bir mülkiyet, kontrol veya yönetimi, ortak kalite kontrol politikalarını ve süreçlerini, ortak bir iş

stratejisini, ortak bir marka veya unvan kullanımını ya da mesleki kaynakların önemli bir kısmını ortaklaşa kullanmayı amaçlayan işbirliğine yönelik yapılanmayı ifade etmektedir. Bu itibarla, denetim kuruluşunun yukarıda belirtilen tanım kapsamında dahil olduğu bir denetim ağı varsa bunun hukuki yapısının ve yapısal özelliklerine ilişkin bilgilerin şeffaflık raporunda verilmesi gerekmektedir. Denetim ağı bulunmayan denetim kuruluşlarının ise bu durumu ilgili başlık altında açıkça belirtmeleri beklenmektedir.

İlişkili Denetim Kuruluşları ve Diğer İşletmelere ve Bu İlişkilerin Mahiyetine İlişkin Açıklama (BDY m. 36/2-ç):

BDY'nin 4/1-ı maddesinde de tanımlandığı üzere, **ilişkili denetim kuruluşu ve diğer işletmeler**, aralarında hukuki bir bağ olup olmadığına bakılmaksızın bağımsız denetim kuruluşunun, yönetiminde doğrudan veya dolaylı olarak etkili olduğu veya denetim kuruluşunun yönetiminde doğrudan veya dolaylı olarak etkili olan diğer bağımsız denetim kuruluşlarını ve diğer işletmeleri ifade etmektedir. Bu itibarla, denetim kuruluşunun yukarıda belirtilen tanım kapsamında ilişkili olduğu denetim kuruluşları ve diğer işletmeleri varsa bunların kimler olduğuna ve bunlarla olan ilişkilerin mahiyetine ilişkin bilgilerin şeffaflık raporunda verilmesi gerekmektedir. İlişkili denetim kuruluşu ve diğer işletmeleri bulunmayan denetim kuruluşlarının ise bu durumu ilgili başlık altında açıkça belirtmeleri beklenmektedir.

Kalite Güvence Sistemi İncelemesinin En Son Ne Zaman Yapıldığına Dair Bilgi (BDY m. 36/2-e):

BDY'nin 4/1-i maddesinde de tanımlandığı üzere, **kalite güvence sistemi**, bağımsız denetimde gerekli kaliteyi ve kamuoyunun yapılan bağımsız denetime olan güvenini sağlamak amacıyla bağımsız denetim kuruluşu ya da bağımsız denetçi tarafından yapılan işin, belirlenen standart ve ilkelere uygun olarak yapılmasını temin etmek üzere Kurumumuz tarafından oluşturulan sistemdir. Bu kapsamda, konuya ilişkin olarak şeffaflık raporunda yer alması gereken bilgi, KKS-1 (KYS) uyarınca denetim kuruluşunun kendisi tarafından yapılan kalite kontrole ilişkin bilgi değil (denetimin kalitesine yönelik gözden geçirme, izleme vb.), kuruluş nezdinde gerçekleştirilen en son incelemeye ilişkin bilgidir. (Kamu otoritesi tarafından yapılan KKS (KYS) incelemesi ve/veya dosya incelemesi.)

**Sorumlu Denetçilerin
Ücretlendirilme
Esaslarına İlişkin Bilgi
(BDY m. 36/2-ı):**

BDY'nin 36/2-ı maddesi uyarınca şeffaflık raporlarında sorumlu denetçilerin ücretlendirilme esaslarına ilişkin bilginin yer alması gerekmektedir. Bu kapsamda, konuya ilişkin olarak şeffaflık raporunda yer alması gereken bilgi, denetim kuruluşunun sadece genel olarak ücret politikasına ilişkin bilgi değil, münhasıran sorumlu denetçilerin ücretlendirilme esaslarına ilişkin açıklayıcı bilgidir.

**Kalite Kontrol
Sisteminin Tanıtımı
ve Bu Sistemin
Etkin Olarak
Çalıştığına Dair
Denetim Kuruluşu
Yönetiminin Beyanı
(BDY m. 36/2-i):**

BDY'nin 36/2-i maddesi uyarınca şeffaflık raporlarında hem KKS-1 (KYS) çerçevesinde kuruluş nezdinde oluşturulan kalite kontrol sisteminin tanıtımının yapılması hem de bu sistemin etkin olarak çalıştığına dair denetim kuruluşu yönetiminin beyanının bulunması gerekmektedir.

B.2.**Diğer Konularda Karşılaşılan Hususlar:****Kurumumuzca KAYİK'ler
Nezinde Denetim Yapmak
Üzere Yetkilendirilmiş Olmakla
Birlikte İlgili Takvim Yılında KAYİK
Denetimi Yapmayan Denetim
Kuruluşlarının Yapacağı Açıklama
(BDY m.36/4):**

Bu kapsamda yer alan denetim kuruluşlarının şeffaflık raporu hazırlama, internet sitesinde yayımlama ve Kurumumuza bildirme yükümlülüğü bulunmamaktadır. Ancak bu denetim kuruluşlarının buna ilişkin durumu internet sitelerinin şeffaflık raporlarıyla ilgili bölümünde açıklamaları gerekmektedir.

C**Sonuç**

Şeffaflık raporlarına ilişkin yükümlülüklerin zamanında, tam ve doğru olarak yerine getirilmesi amacıyla, başta yukarıda belirtilen hususlar olmak üzere BDY'nin 36'ncı maddesinde yer alan düzenlemelere dikkat edilmesi, BDY'nin 36/1, 36/4 ve 36/5'inci maddelerinde belirtilen yükümlülüklerin aksatılmaması amacıyla da denetim kuruluşlarının internet sitelerini aktif tutmaları hususu,

Önemle duyurulur.

